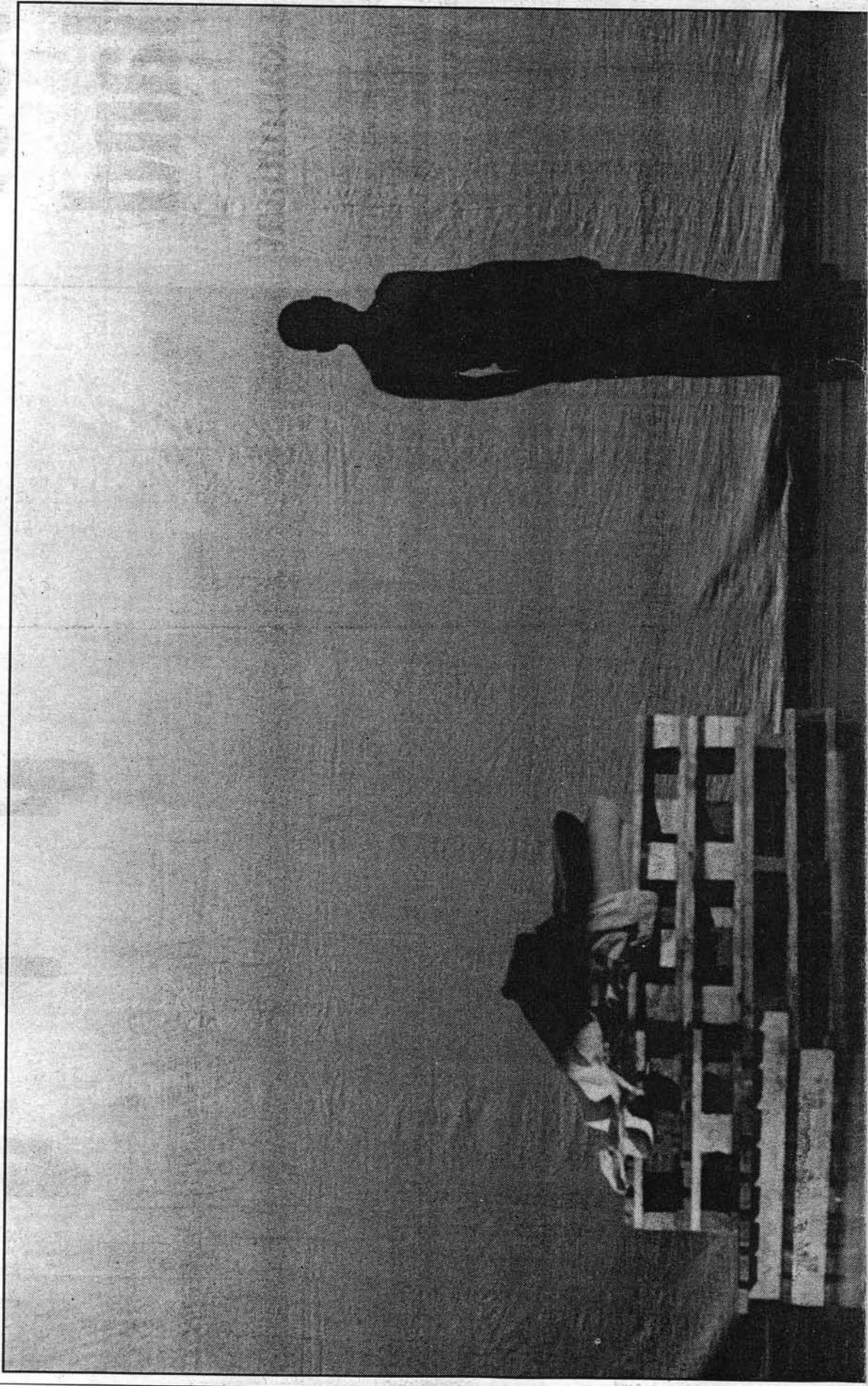

Niks

100W

Ziet het publiek de acteur of een personage?

Acteur Peter de Graef komt opnieuw met solovoorstelling

door Sandra Bos

HAARLEM - Hij wil liever niet dat er iets van de inhoud vooraf bij het publiek bekend is. Maar dat mag ook niet. Met zijn solo-voorstelling 'Niks', zijn derde monoloog, vertelt acteur Peter de Graef alles.

'Meestal maak ik een voorstelling als ik ergens mee zit.' Peter de Graef (1958) zit een kwartier na de Nederlandse première van 'Niks' ontspannen op een bank in de catacomben van de Toneelschuur in Haarlem.

Het is vijf jaar geleden dat hij voor het laatst in een solo-voorstelling op de planken stond. Toen speelde hij 'Henry', ook een eigen monoloog over een engel. 'Na die voorstelling dacht ik dat ik het solo-terreintje wel had afgegraasd', zei De Graef in een eerder interview. In de tussenliggende jaren speelde hij onder meer bij de Paardenkathedraal in 'Burgermansbruiloft' en 'Reigen', beide voorstellingen onder regie van Dirk Tang-

he. Ook gaf hij les en regisseerde hij. 'Ik probeerde mijn inzichten en ervaringen op anderen over te brengen. Na verloop van tijd begon ik dat als gekwaak te ervaren en kreeg ik de behoefte om het maar weer eens zelf in de praktijk te brengen.'

FILOSOFISCH

Daat 'kind' beschouwt ingrijpen- de gebeurtenissen met een enorme verbazing, aandoenlijk van tijd tot tijd, maar vooral relatieve- rend, waarmee De Graef met de voorstelling bijna een filosofisch statement maakt.

'Het leven is heftig', vervolgt De Graef. 'Dat probeer je te begrijpen. Dan ga je technieken leren, zoals mediteren, of je gaat boeken lezen. Dat werkt. Mediteren heeft een heilzaam effect. Je kan je gedachten en je gevoelens lekker laten wapperen en er tegelijk niet betrokken bij zijn. Zo wordt het gemakkelijker om vriendelijk te worden. In het westen leren mensen om open- vriendelijk te zijn. Het is maar poppenkast. Mensen doen vriendelijk, maar ze zijn het niet.' De man in 'Niks' heeft zijn open- vriendelijkheid van zich afge-

schud. Hij vertelt het publiek waarmee hij zit. Hij wandelt rond, laat zich natregenen en pelt zichzelf letterlijk af door zijn kleding uit te trekken. Is het De Graef of een personage wat het publiek ziet?

'Die man praat vooral tegen zichzelf. Hij bestaat echt, hij heeft me veel anekdotes zelf verteld. Ik heb dat onthouden, opgeschreven en uiteindelijk ben ik het gaan mixen met andere verhalen uit mijn persoonlijke omgeving en met mijn eigen ervaringen. Ik stel me in de voorstelling heel kwetsbaar op. In een natuurlijke omgeving doe je dat hooguit bij geliefden, mensen die je vertrouwt, en dan nog alleen als we het moeilijk hebben. Voor een acteur is dan de context van een andere schrijver erg veilig. Natuurlijk is het best moeilijk geweest om met al die persoonlijke verhalen de re- petitieruimte in te gaan. Maar op het einde weet je het niet meer. Dan is de tekst rol gewor- den. Ik heb ook al vroeg geleerd

dat je als acteur niet hoeft te sco- ren, dat werkt niet. Je moet de voorstelling op een bepaald mo- ment overgeven aan het pu- blic. En dan rustig laten vloei- en, ook tijdens de repetities. Ik werk niet met een resultaat in mijn hoofd.'

'Het is zeker eng om dan voor het eerst voor publiek te staan. Desondanks heb ik nu minder twijfels dan bij mijn vorige solo, 'Henry'. Die voorstelling zat speltechnisch vol met snuffjes. Ik was bang dat de mensen die veelheid aan techniek zouden terugzien. 'Niks' is voor mij een ander soort uitdaging. Herkent het publiek dingen? Als ik dat merk, dan voel ik me prettig.

Dat lucht me op. Die reactie van het publiek brengt me terug bij de oorsprong van theater. Dat is een absolute factor, want theater bestaat toch bij de gratie van het publiek.'

Peter de Graef: 'Niks'. Schouwburg Odeon, Zwolle, 12 februari.